

Curriculum vitae de Francesc de Borja Moll i Casanovas

MOLL CASASNOVAS, FRANCESC DE BORJA (Ciutadella de Menorca 1903 – Palma 1991). Lingüista i editor. Estudià humanitats, filosofia i teologia al seminari de Menorca (1912-20). A partir de 1917 col·laborà amb el periòdic catòlic *El Iris*, en el qual s'inicià en la tècnica tipogràfica. Amb motiu d'una visita d'Antoni Maria Alcover a Ciutadella, fou nomenat (1917) corresponsal a Menorca del futur *Diccionari català-valencià-balear* —DCVB— i, ja instal·lat a Mallorca, n'esdevingué (1921) secretari de redacció. Fou introduït en la lingüística romànica pels professors Bernhard Schädel i Wilhelm Meyer. Un cop format en la tècnica lexicogràfica, començà a fer (1921) àmplies enquestes dialectals per tot el territori de parla catalana i a col·laborar (1923) en el *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*, creat el 1901. Per assegurar la continuïtat del diccionari, fundà (1930), amb mossèn Alcover i Joan Riutort, l'Editorial Alcover SL, en què publicà (1931) *Ortografia mallorquina segons les Normes de l'Institut*. Després de la mort d'Alcover (1932), es féu càrrec de l'empresa, adaptà el DCVB a les normes fabrianes i constituí la Lliga de Socis Protectors del Diccionari. Un cop dissolta l'Editorial Alcover, en comprà tot el material i repregué (1933) la publicació del *Bolletí*, que havia romàs interromput el 1926. Guanyà el Premi de Filologia de l'Institut d'Estudis Catalans —IEC— pel *Vocabulari tècnic dels molins de vent de les Balears* (1933), pel *Vocabulari popular de l'art de la construcció* (1934) i per la *Nomenclatura de les sínies del País Valencià i de les Illes Balears* (1936). El 1935 fundà la col·lecció Les Illes d'Or, que suposà l'inici de l'Editorial Moll. El mateix any, fou nomenat corresponsal de la Reial Acadèmia Espanyola. El 1936 ingressà com a *magister* a l'Escola Lliure de Lul·lisme i signà la *Resposta al catalans*. Durant la Guerra Civil (1936-39), hagué d'interrompre la publicació del DCVB i de Les Illes d'Or i es dedicà a la confecció dels *Manuales Moll* para el Estudio de Idiomas, en què publicà, entre altres, la *Gramàtica alemana* i *Gramàtica italiana* i, més tard, el *Curso breve de español para extranjeros*. Des de 1934, amb Sanchis Guarner, col·laborà en l'enquesta dialectal per a l'*Atlas Lingüístico de la Península Ibérica* —ALPI—, per encàrrec del Consell Superior d'Investigacions Científiques —CSIC. El 1949 repregué la tasca del *Diccionari*, que no enllestí fins a 1964. Féu part (1951) del primer Consell Rector de l'Estudi General Lul·lià, al qual estigué vinculat durant molts d'anys com a vicerector (1972-80) i rector (1980-91). El 1954 inicià la publicació dels quaderns literaris Raixa però aviat foren interromputs per l'Administració. Aprofità el mateix nom per fundar una col·lecció, que ha assolit (1993) més d'un centenar de volums. El 1960 ingressà a la Secció Filològica del IEC i començà l'enregistrament de sessions radiofòniques de les *Rondaies mallorquines* per a Ràdio Popular. Fou un dels promotors (1962) de l'Obra Cultural Balear. El 1966, amb mossèn Pere Llabrés Martorell inicià la tasca d'adaptació dels textos litúrgics en la modalitat balear del català. Col·laborà (1965) al *Diario de Mallorca* amb una lliçó setmanal de llengua catalana titulada «Pàgina de ca nostra». Entre 1965 i 1970, féu part del treball de la Fundació Giorgio Cini, de Venècia per a la preparació de l'*Atlante Linguistico Mediterraneo*. Durant 1972 fou un dels principals participants en la polèmica d'en Pep Gonella, publicada primer al *Diario de Mallorca* i que, posteriorment, ell mateix edità en forma de volum. Tot i mantenir-se al marge de l'activitat política i de la vida pública, treballà incansablement per a la difusió de la cultura catalana i per a la divulgació d'una doctrina gramatical i ortogràfica comuna. Entre les seves obres destaquen la *Gramàtica històrica catalana* (1952), *Els llinatges catalans* (1959), *Un home de combat (Mossèn Alcover)* (1962), els dos volums de memòries *Els meus primers trenta anys (1903-1934)* (1970) i *Els altres quaranta anys* (1975), el *Diccionari català-castellà* (1977) i la *Gramàtica catalana* (1979). Edità i prologà el *Cançoner popular de Mallorca*, recopilat pel pare Rafel Ginard Bauçà. Tota la seva obra en general es caracteritza per la claredat, l'amenitat i la senzillesa expositiva. Entre les seves distincions destaquen la de doctor honoris causa per les universitats de Basilea (1964), de Barcelona (1975), de Palma (1983) i de València (1984); Premi d'Honor de les Lletres catalanes (1971); premi Ossian per la defensa de les llengües minoritàries (1978); premi Manuel Sanchis Guarner (1983); Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya (1982) i de la Comunitat Autònoma de les Balears (1983) i fill il·lustre de Menorca (1981). Col·laborà a la premsa i a diferents revistes, com *Randa*, *Estudis Romànics*, *Serra d'Or*, *Zeitschrift für romanische Philologie*, *Butlletí de Dialectologia Catalana* i *Última Hora*. El 1982 l'Ajuntament de Palma li dedicà una carrer i el Ministeri d'Educació i Ciència donà el seu nom a l'institut situat al carrer de Caracas, de Palma. El 1983 rebé un homenatge a Ciutadella amb motiu de la celebració dels vuitanta anys.